

N:o 30.

Ank. till Riksd. kansli den 5 maj 1905 kl. 4 e. m.

Betänkande, i anledning af väckt motion om ändring af 4 och 15 §§ i förordningen angående tillverkning och beskattning af maltdrycker.

(2:a A.)

4 § 1 mom. samt 15 § i kungl. förordningen angående tillverkning och beskattning af maltdrycker den 17 juni 1903 äro af följande lydelse:

4 §.

1. I skattepliktigt bryggeri må för tillverkning af maltdrycker användas endast torkadt, rostadt eller brändt malt, humle, jäst och vatten, där ej för visst bryggeri Kungl. Maj:t medgifver, att under föreskrifna villkor socker eller dextros må i lagerkällaren användas såsom tillsats till porter.

15 §.

Om maltkrossning ej företages inom fem dygn efter det, då enligt tillståndsbevis densamma må taga sin början, eller afbrytes utan sådan

anmälan, som i 14 § omförmäles, och icke ånyo företages inom fem dygn, det oräknadt, hvarunder afbrottet skedde, åligger det tillverkaren att för hela den tid, malkrossning sålunda icke ägt rum, till Kungl. Maj:ts befallningshafvande inbetala det på bryggeriet belöpande kontrollörsarfvodet, hvilket Kungl. Maj:ts befallningshafvande eljest låter hos honom utmäta.

I en inom Andra Kamnaren väckt motion, n:o 77, har herr *D. M. Lyckholm* föreslagit, att Riksdagen måtte besluta, »att i 4 § 1 mom. efter orden 'torkadt, rostadt eller brändt malt, humle, jäst och vatten' må inskjutas orden 'samt under de villkor Kungl. Maj:t föreskrifver sockerkulör', och att orden 'fem dygn' i 15 §, hvarest de förekomma två gånger, å senare stället ändras till 'tio helgfria dygn'».

Till stöd för hvad sålunda föreslagits, har motionären anfört följande:

»Det har visat sig, att i förordningen angående tillverkning och beskattning af maldrycker vissa detaljbestämmelser vålla industriidkarne både olägenheter och kostnader, som det helt visst icke varit lagstiftarnes mening att bereda dem.

Af de bestämmelser, som gjorts till föremål för anmärkningar och klagomål, är det två, som för de mindre, skattepliktiga bryggeriernas vidkommande särskildt varit betungande.

Den ena af dessa bestämmelser återfinnes i § 4 mom. 1 af kungl. förordningen af den 17 juni 1903. I nämnda paragraf och moment stadgas, att i skattepliktigt bryggeri må för tillverkning af maldrycker användas endast torkadt, rostadt eller brändt malt, humle, jäst och vatten. Detta hindrar den skattepliktige tillverkaren från att för svagdrickats bibringande af den af allmänheten åstundade färgen använda något annat ämne än brändt malt, s. k. färgmalt. Den skattefrie tillverkaren har däremot enligt kungl. förordningen rätt att för svagdrickats färgning tillsätta sockerkulör, som är både billigare och ändamålsenligare, enär den icke såsom färgmaltet efterlämnar bismak. Denna olikhet i bestämmelser bliver för den skattepliktige utöfvaren af bryggerinäringen så mycket kännbarare, som den skattefrie tillverkaren af svagdricka redan genom skattefriheten intager en gynnad ställning gentemot honom. I själfva verket kommer den skattepliktige tillverkaren genom båda dessa omständigheter i ett så ofördelaktigt konkurrensläge, att hans rätt att af det beskattade maltet tillverka svagdricka betydligt reduceras.

Den andra af de för klagomål utsatta paragraferna gäller en tidsbestämmelse. Uti 15 § af förenämnda kungl. förordning föreskrifves nämligen bland annat, att om malkrossningen utan föregången anmälan

om tillverkningens eller malkrossningens upphörande afbrytes och icke ånyo företages inom fem dygn, det oräknadt, hvarunder afbrottet skedde, åligger det tillverkaren att inbetala det på bryggeriet för afbrottstiden belöpande kontrollörsarvodet. En sådan anmälan, som här afses, medför emellertid, att bryggarens tillståndsbevis för malkrossnings företagande och tillverkning af maldrycker upphör att gälla, och då anmälan för erhållande af nytt tillståndsbevis måste göras minst tio dygn innan ny malkrossning må företagas samt dessutom före sistberörda anmälan en del formaliteter äro att iakttaga, är det uppenbart, att en bryggare icke kan för ett afbrott i malkrossningen af endast några få dagar göra anmälan om tillverkningens eller malkrossningens upphörande. Den i § 15 angifna fristen är uppenbarligen för kort och ställer ofta, såsom erfarenheten visat, industriidkaren inför det svåra valet att antingen anordna driften på ett mindre ekonomiskt sätt eller ock utsätta sig för extra utgifter såsom ett föga välkommet skattetillegg. Rätt många skattepliktiga bryggerier behöfva åtminstone under någon del af året icke brygga mer än en gång i veckan och andra hafva ordnat sig så, att de helst brygga två, tre eller flera dagar å rad och därpå göra ett uppehåll om flera dagar. Åter andra bryggerier, som med hänsyn till affärens framtida utveckling satt upp materiel, som är tilltagen större än hvad nuvarande behovet kräfver, behöfva för att på lämpligt sätt tillgodogöra sig densamma inskränka antalet brygder men öka deras storlek. Den nu ifrågasvarande bestämmelsen lämnar emellertid icke tillverkaren frihet att välja det arbetssätt, som bäst lämpar sig för bryggeriet, så mycket mindre, som den i § 15 angifna fristen beräknats utan hänsyn till inträffande sön- och helgdagar.

Både 1881 och 1891 års maltskattekommittéer satte på sin tid fristen till tio dygn, men 1902 års kommitté minskade den utan motive-ring till fem dygn.»

Beträffande det af motionären väckta förslaget om medgifvande af rätt åt tillverkare vid skattepliktigt bryggeri att för färgning af svagdricka använda sockerkulör vill utskottet erinra, att vid tillverkning inom skattefritt bryggeri må för berörda ändamål enligt 28 § 2 mom. ofvannämnda förordning dylikt färgämne användas.

Nyssnämnda moment är i sin helhet af följande lydelse:

2. I skattefritt bryggeri eller tillhörande lägenheter må icke finnas stärkelse, sackarin eller annat, som kan vid tillverkning af svagdricka användas i stället för malt; dock må för färgning af svagdricka användas sockerkulör.

Det torde för frågans bedömande vara belysande att erinra om huru ifrågavarande moment i dess nuvarande lydelse tillkommit. I den af Kungl. Maj:t för 1903 års Riksdag framlagda propositionen med förslag till förordning angående tillverkning och beskattning af maldrycker innehöll andra momentet i 28 § endast bestämmelse därom, att sackarin ej finge i skattefritt bryggeri användas vid tillverkning af svagdricka och ej heller finnas i dylikt bryggeri.

Med anledning af en inom Andra Kammaren väckt motion, hvari hemställdes om förbud mot användande af alla surrogat för malt äfven vid tillverkning i skattefritt bryggeri, föreslog bevillningsutskottet, att momentet skulle erhålla den lydelse, det nu har, och motiverade utskottet detta förslag i sitt i anledning af nämnda proposition afgifna betänkande, n:o 54, sålunda:

»I likhet med motionären anser utskottet, att icke heller för skattefria bryggerier användning af maltsurrogat bör vara tillåten, dels af det skäl, att ett sådant medgifvande utan tvifvel i många fall skulle medföra, att en sämre vara komme att tillverkas, dels äfven därför, att alla tillverkare af svagdricka böra vara likställda i hvad angår själfva tillverkningen, vare sig svagdrickat tillverkas i skattefria eller skattepliktiga bryggerier. På grund häraf och med hänsyn äfven till hvad motionären i öfrigt anført, har utskottet ansett sig böra föreslå, att i nu förevarande moment af 28 § intages bestämmelse, att i skattefritt bryggeri eller tillhörande lägenheter icke må finnas stärkelse, socker, sackarin eller annat, som kan vid tillverkning af svagdricka användas i stället för malt. Dock har utskottet ansett, att detta förbud icke bör omfatta sockerkulör, enär, enligt hvad inom utskottet blifvit upplyst, det är af vikt för svagdrickstillverkningen, att sockerkulör får användas för färgning af drycken och ett medgifvande härtill icke synes kunna föranleda till missbruk.»

Såsom af denna motivering framgår, åsyftade bevillningsutskottet med de af utskottet föreslagna bestämmelserna i momentet att åstadkomma likställighet i allmänhet mellan skattepliktiga och skattefria bryggerier i fråga om svagdrickstillverkningen, hvarifrån dock en afvikelse gjordes genom det till förmån för de skattefria bryggerierna lämnade medgifvandet att använda sockerkulör.

Behovvet att för färgning af svagdricka använda sockerkulör läser emellertid få anses förefinnas i lika hög grad vid skattepliktiga som vid skattefria bryggerier, hvadan, på sätt motionären framhållit, nuvarande bestämmelser i hithörande afseende lända de förra bryggerierna till en viss nackdel vid deras tillverkning af svagdricka. För färgningen är man näm-

ligen på grund af stadgandet i 4 § 1 mom. vid dessa bryggerier hänvisad till att använda färgmalt, hvarför skatt måste erläggas och hvaraf bismak å brygden uppgifves kunna uppstå.

Den sålunda uppkomna olikheten i tillverkningsvillkor med afseende å svagdricka synes utskottet icke böra bibehållas utan utjämnas genom en ändring i den riktning motionären föreslagit.

Emot den ifrågasatta förändringen har anförts, att ett dylikt medgifvande kunde medföra att i form af sockerkulör sackarin eller andra sötämnen kunde komma till eljest icke tillåten användning vid tillverkningen. 1903 års bevillningsutskott fann dock, att medgifvandet i detta hänseende för de skattefria bryggerierna icke syntes kunna föranleda till missbruk. Då det föreliggande förslaget afser, att användning af sockerkulör vid skattepliktiga bryggerier skulle få äga rum endast under de villkor Kungl. Maj:t föreskrifver, synes berättigad anledning till farhågor för missbruk icke heller förefinnas beträffande det nu ifrågasatta medgifvandet. Ytterligare garanti härutinnan vinnes, därest det till Riksdagens behandling nu föreliggande förslaget till förordning angående försäljning af vin och maldrycker vinner Riksdagens bifall. I detta författningsförslag finnes nämligen intaget förbud mot saluhållande af maldryck försatt med sackarin.

På ofvan angifna skäl finner utskottet sig böra tillstyrka, att i 4 § 1 mom. af förordningen angående tillverkning och beskattning af maldrycker införes en bestämmelse af innehåll, att inom skattepliktigt bryggeri sockerkulör må kunna få användas under de villkor, som Kungl. Maj:t föreskrifver.

Stadgandet i 15 § af berörda förordning afser att förebygga, att staten skulle utan motsvarande skatteinkomst betungas med kontrollkostnader vid bryggeri, där maltaferkning under längre tid icke äger rum. Den tid, hvarunder maltkrossning skulle få ligga nere, utan att kontrollkostnaden öfverflyttades på tillverkaren, hade af 1881 och 1891 års maltskatteskommittéer föreslagits till tio dagar samt af 1902 års kommitté till fem dygn, hvilken tidsbestämmelse på förslag af Kungl. Maj:t äfven ingått i den nu gällande förordningen. Någon motivering vare sig till det ena eller andra af dessa förslag finnes icke i kommittébetänkandena. Den nuvarande bestämmelsen om fem dygn har, såsom äfven af motionären anförts, medfört olägenheter, i det att till följd af nämnda tids korthet svårigheter med afseende å tillverkningens ekonomiska anordning uppstått för tillverkarna. Sålunda har exempelvis, enligt hvad inom utskottet blifvit upplyst, därigenom i vissa fall inträffat, att vid mindre bryggerier tillverkaren

fått betala afsevärdt större belopp i kontrollörsarfvoden än i skatt för det vid bryggeriet afverkade maltet. Äfven för tillverkningen vid större bryggerier lär nu ifrågavarande bestämmelse visat sig vara otillfredsställande, så att dessa vid inträffande längre upphåll i malkrossningen hellre än att, på sätt i förordningen är förutsatt såsom det regelmässiga förfarandet, göra den i 14 § omförmälda anmälan och förskaffa sig nytt tillståndsbevis, betala det på bryggeriet belöpande kontrollörsarfvodet. Billighetshänsyn synas utskottet tala för att den tid, hvarunder afbrott i malkrossning vid skattepliktigt bryggeri må äga rum utan påföljd för tillverkaren, må utsträckas till det af 1881 och 1891 års maltskattekommittéer i detta hänseende förordade maximum af tio dygn. En utsträckning af sagda tid till tio *helg-fria* dygn, såsom motionären föreslagit, finner utskottet däremot icke erforderlig.

På grund af hvad sålunda anförts, hemställer bevillningsutskottet,

att Riksdagen, i anledning af herr Lyckholms föresvarande motion, måtte besluta att 4 § 1 mom. och 15 § i kungl. förordningen angående tillverkning och beskattning af maldrycker den 17 juni 1903 skall erhålla följande förändrade lydelse:

4 §.

1. I skattepliktigt bryggeri må för tillverkning af maldrycker användas endast torkadt, rostadt eller brändt malt, humle, jäst och vatten, *samt, under de villkor Kungl. Maj:t föreskrifver, sockerkulör.*

Kungl. Maj:t äger att för visst bryggeri medgifva, att under föreskrifna villkor socker eller dextros må i lagerkällaren användas såsom tillsats till porter.

15 §.

Om malkrossning ej företages inom fem dygn efter det, då enligt tillståndsbevis densamma må taga sin början, eller afbrytes utan sådan anmälan, som i 14 § omförmäles, och icke ånyo företages inom *tio* dygn, det oräknadt, hvarunder afbrottet skedde, åligger det tillverkaren att för hela den tid, malkrossning sålunda icke ägt rum, till Kungl. Maj:ts befallningshafvande in-

betala det på bryggeriet belöpande kontrollörsarfvodet, hvilket Kungl. Maj:ts befallningshafvande eljest låter hos honom utmäta.

Stockholm den 5 maj 1905.

På bevillningsutskottets vägnar:

H. CAVALLI.

Reservation

af herr *Cavalli* mot utskottets hemställan om förändrad lydelse af 15 § i förevarande förordning.

Herrar *A. Hammarström*, *G. Jansson* och *E. A. Lindblad* hafva begärt få antecknadt, att de icke deltagit — de båda sistnämnda på grund af arbete inom särskilda utskottet n:o 2 — i behandlingen af detta betänkande.
